

Büyükşehirler, 60 milyar liralık bütçe yönetecekler

Belediyelerin 2009 yılı tahmini bütçeleri parmak ısırtıyor. Bütçelerin toplamı merkezi hükümet bütçesine yakın seyrederken İstanbul 17.6 milyar TL ile başı çekiyor

4 ayı yerden gelir elde ediyorlar

Belediyeler dört ayı kayırdan gelir elde ediyorlar. Bunlar, özgelirler, genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylar, devlet yardımları ile borçlanmalar, cezalar ve diğer gelirler şeklinde sıralanıyor. En kapsamlı kalemi olan özgelirler ise su alt başlıklardan oluşuyor:

- Belediye vergileri,
- Belediye harçları,
- Harcamalara katılma payı,
- Öcrete tabi işler,
- Diğer paylar.

EKONOMİ SERVİSİ

29 Mart seçimleriyle birlikte gülerim Türkiye'de belediyelere çevrildi. 81 ilde 16 büyükşehir belediyesi, 101 büyükşehir ilçe belediyesi, 283 büyükşehir ilçe kademe belediyesi, 65 il belediyesi, 749 ilçe belediyesi ve 2 bin il belediyesinde seçim yarıya sonuçlandı. Şimdi ise gülerim belediyelerin yeni dönemdeki icrasına geçildi.

Türkiye genelindeki belediyelerin 2009 yılı tahmini bütçeleri, neredeyse merkezi hükümeti yakalamış durumda. Türkiye'de en büyük yatırımcı kuruluşlar arasında yer alan 16 büyükşehir ve 65 il belediyesinin 2009 bütçeleri toplamı, işrakiler dahil, harçlar hariç yaklaşık 40 milyar TL'yi buluyor. İlçe ve belediye belediyeleri de dahil edildiğinde bütçelerin Türkiye'nin 2009 tahmini geliri olan 248 milyar TL'ye bile yaklaşabileceği düşünülüyor.

Şeffaflık çağrısı

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası (İSMMMO), belediyelerin son derece yüksek rakamlara ulaşan bütçe büyüklüklerine erişimin çok güç olduğunu belirterek bütçelerin şeffaflıkla açıklanmasını çağırıyor. İSMMMO Başkanı Yahya Arkan, 16 büyükşehir belediyesinin konsolide bütçesinin 80 milyar TL'yi aşmamı belirtiyor.

Tüm belediyeler içinde 17 milyar 674 milyon TL ile en büyük gelir kalemine sahip il İstanbul. İstanbul'un ilan edilen 2009 gelir bütçesine göre belediye bütçesi 6 milyar 200 mil-

yon TL, İSKİ'nin geliri 3 milyar 238 milyon TL, İETT geliri 1 milyar 882 milyon TL ve diğer gelirlerin geliri ise 6 milyar 500 milyon TL.

Yüksek gelir açısından İstanbul'u 4 milyar 373 milyon TL ile Ankara takip ediyor. Belediyenin gelir bütçesi 2 milyar 100 milyon TL, ASKI geliri 1 milyar 221 milyon TL ve EGO geliri 1 milyar 252 milyon TL olarak görünüyor. 3 milyar 662 milyon TL gelir ile ilçesinde sırada yer alan İzmir'in belediye bütçesi 1 milyar 883 milyon TL, İZSU geliri 1 milyar 160 milyon TL ve ESHAAT geliri 622 milyon TL.

71 ile ulaşılabiliyor

Marmara bölgesinde yer alan Kocaeli belediyesi 1 milyar 934 milyon TL gelirle bütçe zengin belediyeler arasında dördüncü sırada yer alıyor. Belediye'nin bütçe geliri 1 milyar 770 milyon TL, vs İSU geliri 164 milyon TL olarak görünüyor.

Kocaeli belediyesinin su, yol ve diğer işrakiler gelirleri toplamında 929 milyon TL ile Bursa, 721 milyon 196 bin TL ile Antalya, 695 milyon 750 bin TL ile Adana, 669 milyon TL ile Kayseri, 652 milyon TL ile Konya, 599 milyon 534 bin TL ile Mersin, 423 milyon 569 bin TL ile Gaziantep, 339 milyon TL ile Eskişehir, 306 milyon TL ile Diyarbakır, 247 milyon 500 bin TL ile Sakarya ve 237 milyon TL ile Erzurum takip ediyor.

Bağışlar hariç 16 büyükşehir belediyesinin gelir bütçesi 34 milyar 628 milyon TL olurken 55 il belediyesinin de gelir rakamlarına ulaşabiliyor. Nüfus yoğunluğuna göre 16 büyükşehirin dışında kalan 55 ilin gelir bütçesi rakamları da 4 milyar TL'ün üzerinde hesaplandı.

Belediyelerin 2009 yılı tahmini bütçeleri

İl kodu	İl adı	2009 bütçesi (milyon TL)
01	Adana	695
02	Adıyaman	70
03	Afyonkarahisar	71
04	Ağrı	99
05	Amasya	75
06	Ankara	4.573
07	Antalya	721
08	Artvin	13,6
09	Aydın	52
10	Balıkesir	110
11	Bilecik	28
12	Bingöl	Bilgi yok
13	Bitlis	Bilgi yok
14	Bolu	72
15	Burdur	34
16	Bursa	929
17	Canakkale	52
18	Çankırı	42
19	Çorum	120
20	Denizli	285
21	Diyarbakır	306
22	Edirne	87
23	Elazığ	173
24	Erzincan	35
25	Erzurum	237
26	Eskişehir	339
27	Gaziantep	424
28	Giresun	40
29	Gümüşhane	Bilgi yok
30	Hakkâri	Bilgi yok
31	Hatay	70
32	İsparta	105
33	Mersin	510
34	İstanbul	17.674
35	İzmir	3.862
36	Kars	Bilgi yok
37	Kastamonu	25
38	Kayseri	669
39	Kırklareli	Bilgi yok
40	Kırşehir	74
41	Kocaeli	1.770
42	Konya	652
43	Kütahya	78
44	Malatya	290
45	Manisa	136
46	Kahramanmaraş	142
47	Mardin	68
48	Muğla	68,5
49	Muş	23,8
50	Nevşehir	110
51	Niğde	45
52	Ordu	75